

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειρισμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα (1932)
Τιμηθὲν διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμὲς 100. Ἐξά-
μνη δραχ. 55. Τρίμνην δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ : Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.
Ἀμερικῆς δολλάρια 3.— Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γέ-
νει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλινία 10.
Ἐξάμνηοι καὶ Τρίμνηοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΑΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου ἀλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδέποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 46ος

Ἀθήναι, 10 Ἰουνίου 1939

Ἔτος 61ον.—Ἀριθ. 28

ΟΙ ΘΑΛΑΣΣΟΛΥΚΟΙ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ RUDYARD KIPLING

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο—

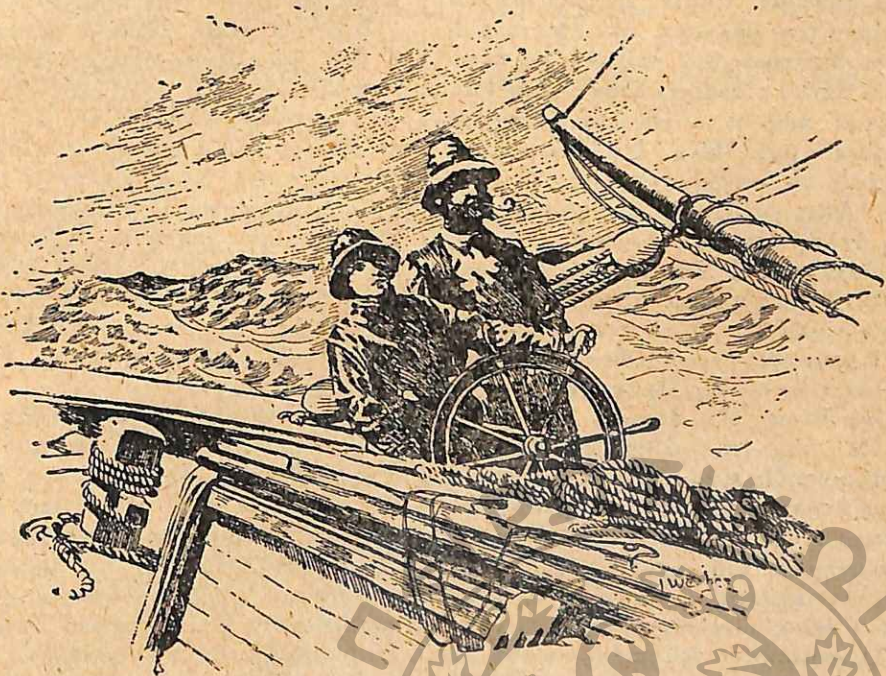
— Τότε, συνέχισε ὁ Ντάν, εἶναι ποὺ ἀρχίζει ἡ δουλειά. Κανείς δὲν κάθεται πιά σὲ ὠρισμένες ὥρες στὸ τραπέζι. Ὅταν πεινᾷ κανεὶς παίρνει μιὰ γαλέττα στὸ χέρι κι' ὅταν δὲν μπορεῖ πιά νὰ σταθῇ στὰ πόδια του πέφτει μὲ τὰ ροῦχα στὴν κουκέττα του. Ἄν σ' εἶχαμε ψαρέψει ἕνα μῆ-
να ἀργότερα θὰ τὴν εἶχες ἀσχημα, γιατί δὲν θὰ πρόφθαινες νὰ εἶσαι σὲ φόρμα γιὰ τὴ γριά Παρθένο.

Ὁ Χάρβεϋ κατάλαβε, πῶς ἡ Παρθένος κι' ἕνα ἄλλο πλήθος ἀπὸ μπάρ-
κους μὲ τὰ πιὸ περίεργα ὀνόματα μαζεμμένοι σ' ἕνα μέρος, ἦταν ὁ τελικὸς σταθμὸς τοῦ ταξιδιοῦ καὶ πῶς μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ θὰ ἀποτε-
λείωναν ἐκεῖ ὅλη τὴν προμήθεια ἀπ' τὸ ἄλατι τους. Βλέποντας ὅμως στὸ χάρτη πόσο μεγάλη ἦταν ἡ Παρθέ-
νος (ἕνα σημεῖο σχεδὸν ἀδιόρατο) ἀ-
ναρωτιόταν πῶς θὰ κατάφερνε ὁ Ντί-
σκο, ἔστω καὶ μὲ τὸν ἑξάντα καὶ μὲ τὴ βολίδα νὰ τὴν βρῇ. Ἀργότερα ἔ-
μαθε πῶς καὶ σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα ἀ-
κόμη ὅπως καὶ σὲ ὅλα τ' ἄλλα ὁ Ντίσκο τὰ κατάφερνε περίφημα καὶ πῶς μπορούσε μάλιστα νὰ φανῇ χρή-
σιμος καὶ σὲ ἄλλους.

Μὲς στὴν καμπίνα του ἦταν κρε-
μασμένος ἕνας μεγάλος μαυροπίνακας καὶ ὁ Χάρβεϋ δὲν κατάλαβε τὴν χρη-
σιμότητά του, παρὰ μόνον ὕστερα
ὅταν ἀφοῦ μέρες ὁλόκληρες ἐπλεῖν
στὰ τυφλὰ μέσα σὲ πηχτὴ δμίχλη,
ἄκουσαν ἀπὸ μακριὰ τὸ παράφωνο
σκοῦξιμο μιᾶς ποδοκνήτης σφυρίχ-
τρας καραβιοῦ, ποὺ ἡ φωνή της ἐ-
μοιαζε σὰν τὴ φωνή ἑνὸς βραχνια-
σμένου ἐλέφαντα.

— Ἐνα τετράγωνο πανὶ ποὺ σφυ-
ράει γιὰ τὸ πλάτος του ! εἶπε ὁ Με-
γάλος Τζάκ.

Σὲ λίγο τὰ μπροστινὰ πανιά ἐνὸς
μπάρκου ξεπρόβαλαν γλυστρώντας
μέσα ἀπὸ τὴν δμίχλη καὶ τὸ Ἐδῶ
εἴμαστε, χτύπησε τρεῖς φορές τὴν
καμπάνα του, σύμφωνα μὲ τὴ στενο-
γραφία τῆς θάλασσας.

Μιὰ τρεμουῖα πέρασε ἀπὸ τὸ κορμὶ τοῦ Χάρβεϋ τὴν πρώτη φορὰ ποὺ ἔβαλε
τὸ χέρι του στὴ ρόδα τοῦ τιμονιοῦ. (Σελ. 221, στ. α')

— Κάποιο φραντσέζικο εἶναι, εἶπε
ὁ μπάρμπα Σάλτερς μὲ περιφρονητι-
κὸ ὕφος. Κανένα καράβι ἀπὸ τὸ Μι-
κελὸν ἢ τὸ Σκίν-Μαλὸ (ὁ γέρο-γεωρ-
γὸς μυριζόταν κάτι τέτοια πράγματα
καλύτερα ἀπὸ τὸν πιὸ πολύπειρο θα-
λασσόλυκο). Καὶ ὅ,τι μοῦ σώθηκε ὁ
καπνὸς μου, Ντίσκο.

— Καὶ μένα τὸ ἴδιο, εἶπε ὁ Τόμ
Πλάττ. Ἐ, ἔ, ἐσεῖς κεῖ κάτω ! Στα-
θῆτε ! Ἀπὸ τὸ Σκίν-Μαλὸ εἴσαστε ;

— Ἐ, ἔ, ναι ! Σκίν-Μαλὸ ! Μικε-
λόν ! φώναξαν οἱ ναῦτες τοῦ ἄλλου
καραβιοῦ γελώντας καὶ σειόντας στὸν
ἄερα τοὺς μάλλινους κούκους τους.

Κι' ὕστερα ὅλοι μαζί ἔκαναν :

— Tableau ! Tableau !

— Δεῖξε τους, Ντάννυ, τὸ μαυρο-
πίνακα. Δὲν μπορεῖ νὰ χωρέσῃ στὸ
μουλὸ μου πῶς αὐτοὶ οἱ διαβολοφραν-
τσέζοι μποροῦν νὰ φτάσουν ὅπου θε-

λουν, ἔς εἰναι ἡ Ἀμερικὴ στὴν ἄλλη
ἄκρη τοῦ κόσμου. Σαρανταέξη-σα-
ρανταεννιά φτάνει γι' αὐτούς. Ἀλλω-
στε, ὅπως λογαριάζω, τόσο θάνατι ἐ-
πάνω-κάτω.

Ὁ Ντάν ἔγραφε μὲ τὴν κιμωλία
τοὺς ἀριθμοὺς αὐτοὺς στὸ μαυροπί-
νακα ποὺ τὸν κρεμάσανε στὸ μεσιανὸ
κατάρτι, ἐνῶ ἀπὸ τὸ μπάρκο τοὺς
φώναζαν ἐν χορῷ : Μεραΐ !

— Δὲν μοῦ πολυγουστᾷ νὰ τοὺς

ἀφήσουμε νὰ φύγουν ἔτσι, μурμου-
ρίσει ὁ Σάλτερς πασπατεύοντας μέσα
στὶς τσέπες του.

— Μπᾶς κι' ἔμαθες φραντσέζικα
ἀπὸ τὸ τελευταῖο σου ταξίδι καὶ δῶ-
θε; ρώτησε ὁ Ντίσκο. Δὲν ἔχω καμ-
μιὰ διάθεση νὰ ἀρχίσουν πάλι νὰ μᾶς
πετροβολᾶνε, ἐπειδὴ θὰ νομίσουν πὼς
τοὺς βρίζουμε, ὅπως ἔγινε τότε πού
φώναξες: «φουτυ κώσινς» στὰ κα-
ράβια τοῦ Μικελὸν ἀπέξω ἀπὸ τὸ
Χαϊτήδ.

— Ἔτσι μοῦ εἶπε εἰπεῖ ὁ Χάρμπυ
Ρὰς νὰ τοὺς φωνάξω, δικαιολογήθη-
κε ὁ Σάλτερς. Ποῦ νὰ ξέρω ἐγὼ πὼς
τὸ ἔχουν γιὰ βροσία. Καὶ τί νὰ γίνῃ
τώρα, πού κανέννας μᾶς δὲν ἔχει κα-
πνὸ; Νεαρέ μου, μήπως ξέρεις ἐσὺ
γαλλικά;

— Πῶς, βέβαια! εἶπε ὁ Χάρβεϋ
μὲ καμάρι. Καὶ ἄρχισε νὰ φωνάζῃ:
— Ohé! Dites donc! Arrêtez
vous! Attendez! Nous sommes
venant pour tabac!

— Α, tabac, tabac! ἐφώνησαν
ἐκεῖνοι.

Καὶ ξανάρχισαν τὰ γέλια.
— Ἐπίασε, εἶπε ὁ Τὸμ Πλάττ. Δὲν
θὰ χάσουμε τίποτε ἀν ρίξουμε μιὰ
βάρκα στὴ θάλασσα. Δὲν λέω πὼς ἔ-
χω δίπλωμα στὰ γαλλικά, μὰ ξέρω
μιὰ ἄλλου εἶδους γλῶσσα καὶ φαντά-
ζομαι πὼς μ' αὐτὴν θὰ κάνω τὴ
δουλειά μας. Ἐλα, Χάρβεϋ, νὰ μᾶς
κάνῃς τὸ δραγουμάνο.

Ἀπερίγραπτη ἦταν ἡ φασαρία καὶ
ἡ ὀχλαγωγία πού ἔγινε ὅταν ὁ Τὸμ
Πλάττ καὶ ὁ Χάρβεϋ σκαρφάλωσαν
στὰ μαῦρα πλευρὰ τοῦ μπάρκου. Ἡ
καμπίνα ἦταν ὅλη ταπετσαρισμένη
μὲ χτυπητὲς χρωμολιθογραφίες τῆς
Παναγίας — τῆς Παναγίας τῆς Νέας
Γῆς, ὅπως τὴν ἔλεγαν. Ὁ Χάρβεϋ
εἶδε πὼς τὰ γαλλικά του ἐδῶ στὸ
Μπάγκο δὲν εἶχαν πέρασῃ καὶ ὅλη ἡ
συζήτηση πού ἔκανε μαζί τους πε-
ριωρίστηκε σὲ μορφομοῦς καὶ σὲ
κουήματα τοῦ κεφαλιοῦ. Μὰ ὁ Τὸμ
Πλάττ ἐφθασε νὰ κουνήσῃ τὰ χέρια
του καὶ ἡ συνεννόηση ἔγινε ἀμέσως.
Ὁ καπετάνιος τοῦ πρόσφερε ἕνα πο-
τηράκι ἀπερίγραπτο τζίν καὶ οἱ πρό-
σχαροι ναῦτες τὸν περιποιήθηκαν σάν
νὰ ἦταν ἀδελφός τους. Ὑστερα ἄρ-
χισε τὸ παζάρεμμα.

Ἀπὸ καπνὸ εἶχαν, ἄλλο τίποτε.
Ἐκεῖνο πού τοὺς ἔλειπε ἦταν κακάο
καὶ γαλέττες. Ὁ Χάρβεϋ γύρισε πύ-
σω μὲ τὰ κουπιά γιὰ νὰ συνεννοηθῇ
μὲ τὸ μάγειρο καὶ μὲ τὸν Ντίσκο πού
φύλαγαν τίς προμήθειες καὶ στὸ γυ-
ρισμὸ του τὰ κουτιά μὲ τὸ κακάο καὶ
τὴ σακκούλα μὲ τίς γαλέττες μετρή-
θηκαν ἐπάνω στὸ κατάστρωμα τοῦ
γαλλικοῦ. Θὰ ἔλεγε κανεὶς πὼς μοι-

ράζονταν πειρατικά λάφυρα ἀναμετα-
ξύ τους. Μὰ ὁ Τὸμ Πλάττ σὲ λίγο
βγήκε ζωσμένος μὲ καπνὸ ἄκοπο κα-
μωμένο σχοινὶ καὶ μὲ τίς τσέπες του
παραγεμισμένες μὲ ταμπάκο καὶ μὲ
καπνὸ γιὰ μάσημα. Ὑστερα οἱ εὐ-
θυμοὶ ναυτικοὶ ἐξαφανίστηκαν λίγο-
λίγο μέσα στὴν ὁμίχλη καὶ τὸ τελευ-
ταῖο πού ἄκουσε ὁ Χάρβεϋ ἀπ' αὐ-
τοὺς ἦταν ἕνα τραγουδάκι γαλλικὸ
πού τὸλεγαν ὅλοι μαζί.

— Πῶς ἔγινε αὐτό, νὰ μὴν μπο-
ρέσουμε νὰ συνεννοηθοῦμε μὲ τὰ
γαλλικά μου καὶ νὰ τελειώσῃ ἡ δου-
λειὰ ἀμέσως μὲ τὰ νοήματα πού τοὺς
ἔκανες ἐσὺ; ρώτησε ὁ Χάρβεϋ ὅταν
μοιράστηκε ὁ καπνὸς στὸ πλήρωμα
τοῦ Ἐδῶ εἰμαστε.

Ὁ Τὸμ Πλάττ ἔβαλε τὰ γέλια.
— Ἀλήθεια, τοὺς μίλησα μὲ νοή-
ματα, εἶπε, μὰ ἡ γλῶσσα ἡ δική μου
εἶναι κάπως πὺδ παλιά ἀπὸ τὰ γαλ-
λικά τὰ δικά σου. Ὅλα αὐτὰ τὰ γαλ-
λικά καράβια εἶναι γεμάτα μασώ-
νους, νά, γι' αὐτό.

— Εἶσαι λοιπὸν κι' ἐσὺ μασώωνος;
— Ἔτσι φαίνεται, ἔ, τί λές; εἶπε
ὁ καλὸς ναύτης τοῦ πολεμικοῦ ναυ-
τικοῦ γεμίζοντας τὴν πίπα του.
Καὶ ὁ Χάρβεϋ βρέθηκε μπροστὰ
σ' ἕνα καινούργιο μυστήριο τῆς θά-
λασσας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'

Ἐκεῖνο πού ἔκανε τὴ μεγαλύτερη
ἐντύπωση στὸν Χάρβεϋ ἦταν μὲ τί ἁ-
πόλυτη ἀψηφιστὰ περνοῦσαν ὠρισμέ-
να πλοῖα τὸν ἀπέραντο Ἀτλαντικόν.
Τὰ ψαράδικα, ὅπως ἔλεγε ὁ Ντάν
μποροῦσαν νὰ βοηθοῦν τὸ ἕνα τὸ ἄλ-
λο, μὰ ἀπὸ τὰ βαπόρια θὰ ἔπρεπε
κινεῖς νὰ ἔχῃ μεγαλύτερες ἀπαι-
τήσεις.

Οἱ σκέψεις αὐτὲς γεννήθηκαν στὸ
μουαλὸ τοῦ Χάρβεϋ ὅστερα ἀπὸ μιὰ
ἄλλη ἐνδιαφέρουσα συνάντηση, ὅταν
ἐπὶ τρία ὁλόκληρα μίλλια τοὺς εἶχε
πάρει καταπόδι ἕνα γέριχο φορτηγὸ
βαρὺ καὶ δυσκίνητο, πού μετέφερε
σφάγια καὶ πού βρωμοῦσε σάν χίλιοι
σταῦλοι, ἕνα μίλλι μακριά. Ἐνας ἁ-
ξιωματικὸς φοβερὰ νευριασμένος πῆ-
ρε ἕνα τηλεβόα καὶ ἄρχισε νὰ τοὺς
φωνάζῃ, ἐνῶ ὁ Ντίσκο ἔτρεχε μὲ πρί-
μο ἄερα καὶ ἔδινε στὸν ξένο πλοίαρχο
μιὰ ἀπὸ ἐκεῖνες τίς ἀπαντήσεις πού
αὐτοὺς μονάχα ἤξερε:

— Ποῦ βρισκόσαστε λέει; Ἀμ'
ἀξίζετε νὰ βρισκόσαστε πουθενά;
Ἐσεῖς σκάβετε τὴ θάλασσα μὲ τὸ
μουσοῦδι σας σάν τὰ γουρούνια χω-
ρίς νὰ προσέχετε ἐκείνους πού περ-
νᾶνε δίπλα σας, κι' ἔχετε τὰ μάτια
σας μέσα στὰ φλυτζάνια σας τοῦ
καφέ, ἀντὶ νὰ τὰ ἔχετε στὰ ξεροκέ-
φαλά σας.

Ὁ πλοίαρχος ἐκούνησε τὰ χέρια
του καὶ εἶπε κάτι δείχνοντας τὰ μά-
τια τοῦ Ντίσκο.

Δὲν μπορέσαμε νὰ πάρουμε
στίγμα τώρα καὶ τρεῖς ἡμέρες, εἶπε.
Νομίζετε πὼς μπορεῖ νὰ προχωρῇ
ἕνα βαπόρι ἔτσι στὰ τυφλά; φώναξε
μὲ ὅλη του τὴ δύναμη.

— Ἐγὼ μπορῶ! ἀπάντησε ὁ Ντί-
σκο. Τὸ σκαντάγιο σας τί τὸ κάνετε;
Τὸ κατάπιετε; Δὲν σᾶς κόβει νὰ ὑ-
πολογίσετε πού βρισκόσαστε, παίρνον-
τας βάθος ἢ βρωμοῦν τὰ βώδια σας
τόσο πολὺ πού σᾶς ἔχουν ζαλίσει;

— Μὲ τί τὰ ταΐζετε; ρώτησε ὁ
Μπάρμπα Σάλτερς μ' ὅλη του τὴ σο-
βαρότητα, γιατί ἡ μυρουδιά τῶν βο-
διῶν ξυπνοῦσε μέσα του τὸν ἀγρότη.
Ἴσως νὰ μὴν εἶναι δική μου δουλειά,
μὰ μοῦ φαίνεται πὼς ἡ βαμβακόπη-
τα πού τοὺς δίνετε εἶναι τριμμένη,
καί.

— Νὰ πάρῃ ἡ ὀργή! φώναξε ἔ-
νας μὲ κόκκινη φανέλλα πού τοὺς
κοίταζε ἀπὸ τὸ κατάστρωμα. Ἀπὸ
ποῖδ τρελλοκομεῖο μᾶς βγήκε αὐτὸς
ὁ γενᾶτος;

— Νεαρέ μου, ἄρχισε ὁ Σάλτερς ὁ-
λόβητος ἐπάνω στὰ ξάρτια τῆς μετζά-
νας, πρὶν χωριστοῦμε ἔχω νὰ σοῦ πῶ
πῶς.

Ὁ πλοίαρχος ἀπὸ τὴ γέφυρα ἔ-
βγαλε τὸ πιλόκιό του καὶ εἶπε μὲ ὑ-
περβολικὴ εὐγένεια:

(Ἀκολουθεῖ)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΘΛΟΓΙΑ

ΩΔΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΕΛΗΝΗ

Γλυκύτατη φωνὴ βγάν' ἡ κιθάρα
Καὶ σὲ τούτῃ τὴν ἀφραστὴ ἀρμονίᾳ
Τῆς καρδιάς μου ἀποκρίνεται ἡ λα-
χίταρα.

Γλυκὲ φίλε, εἶσαι σὺ, πού μὲ τὴ θεῖα
Ἐκσταση τοῦ Ὁσσιάνου¹⁾, εἰς τ' ἄκρο-
| γιάλι
Τῆς νυχτὸς ἐμψυχεῖς τὴν ἡσυχία.

Κάθισε γιὰ νὰ ποῦμε ὕμνον στὰ κάλλη
Τῆς Σελήνης· αὐτὴν ἐσυνηθοῦσε
Ὁ τυφλὸς ποιητὴς συχνὰ νὰ ψάλλῃ.

Μοῦ φαίνεται τὸν βλέπω πού ἀκουμ-
| βοῦσε
Σὲ μίαν ἐτιᾶ, καὶ τὸ φεγγάρι ὥστοςσο
Στὰ γένεια τὰ ἱερὰ ἐλαμποκοποῦσε.

Ἀπ' τὸ σκοπὸ²⁾ νάτο, προβαίνει, ὦ
| πόσο
Σὺ τὴν νύχτα τερπνὰ παρηγορεῖς!³⁾
Ὑμνο παθητικὸν θεὸν νὰ σοῦ ὑψώσω.

Παθητικὸν σὰ σένα, ὅταν λαμπήσῃς
Στρογγυλὸ, μεσοῦρανο, καὶ τὸ φῶς σου
Σὲ ταφόπετρα ὁλόκληρη ἀποκοιμίσῃς.
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ

1) Σκῶτος βάθος τοῦ Γ' αἰῶνα τυφλός. —
2) Βουνὸ τῆς Ζακύνθου. — 3) Ἀντὶ «παρηγορεῖς».

ΑΘΗΝΑ·Ι·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Η ΤΣΑΓΓΑΡΟΔΕΥΤΕΡΑ

Ἀγαπητοί μου,

ΜΙΑ πολὺ σπουδαία ἀνακοί-
νωσὴ ἔγινε τὴν περασμένη
Πέμπτῃ στὴν Ἀκαδημία Ἀ-
θηνῶν. Ὁ ἀκαδημαϊκὸς κ.
Δοντᾶς, καθηγητὴς τῆς Φυσιολογίας
στὸ Πανεπιστήμιο, παρουσίασε μιὰ
στατιστικὴ τοῦ γιαιτροῦ κ. Λαμπαδά-
ρίου, διευθυντοῦ τῆς Σχολικῆς Ὑγιει-
νῆς στὸ Ὑπουργεῖο τῆς Παιδείας,
στατιστικὴ καμωμένη ἀπὸ πειράματα
καὶ παρατηρήσεις εἰδικῶν στὰ scho-
λεῖα, πού τὰ συμπεράσματά της εἴ-
ναι πολὺ ἀνησυχαστικά. Πρόκειται
γιὰ τὴν κόπωση τῶν μαθητῶν καὶ
μαθητριῶν, πού ἀντὶ νὰ λιγοστεύῃ μὲ
τὴν κυριακή, καὶ τίς ἄλλες ἀργίες,
ἀπεναντίας μεγαλώνει! Πραγματικῶς,
ὁ λεγόμενος «δείκτης κοπώσεως» ὁ-
ψώνεται τίς ἡμέρες πού ἀκολουθοῦν
μιὰ Κυριακή, μιὰ γιορτὴ ἢ τίς πο-
λυήμερες διακοπὲς τῶν Χριστογέν-
νων καὶ τοῦ Πάσχα. Τὰ παιδιά, ὅχι
μόνο δὲν ξεκουράζονται μὲ τὴν ἀρ-
γία, ἀλλὰ γυρίζουν στὸ σχολεῖο πε-
ρισσότερο κουρασμένα κι' ἀπ' ὅσο ἦ-
ταν πρὶν. Πρέπει νὰ περάσουν δύο,
τρεῖς, καὶ κάποτε περισσότερες ἡμέ-
ρες, γιὰ νὰ κατεβῇ ὁ «δείκτης» στὸ
κανονικὸ καί, τὸ χειρότερο, τίς ἡμέ-
ρες ἐκεῖνες σημειώνονται κι' οἱ πε-
ρισσότερες ἀσθενεῖες παιδιῶν, γιατί ἡ
κόπωση ἀδυνατίζει τὸ σῶμα καὶ τὸ
κάνει εὐπρόσβλητο.

Πῶς νὰ ἐξηγηθῇ αὐτὸ τὸ φαινόμε-
νο; Πῶς ἡ ἀργία — ἡ ἀνάπαυση —
φέρει τὴν κούραση καὶ τὴν ἐξάν-
τληση; Ὁ κ. Λαμπαδάριος τὸ ἀπο-
δίδει προπάντων στὴν κακὴ χορήγηση
τῆς ἡμέρας ἢ τῶν ἡμερῶν πού τὰ
παιδιά δὲν ἔχουν σχολεῖο. Ἐπωφε-
λοῦνται γιὰ νὰ κάνουν κουραστικὲς
ἐκδρομὲς, μεγάλες πεζοπορεῖες, πα-
ράκαιρη καὶ ἀντιεπιστημονικὴ γυμνα-
στική, πολλὰς διασκεδάσεις μὲ ἀγρύ-
πνιες, κι' ἀκόμα ἰδιαίτερα μαθήματα
— ξένες γλῶσσες, μουσική, ἢ προγύ-
μναση στὰ μαθηματικά, πού εἶναι κυ-
ριολεκτικὰ ἢ «ἀδυναμία» τῶν περισ-
σότερων παιδιῶν — ἐκτός ἀπὸ τὰ πολ-
λά πού τοὺς βάζουν γιὰ τίς διακοπὲς
οἱ καθηγητὲς τους. Κι' αὐτὰ πάλι δὲν
τὰ μοιράζουν σ' ὅλες τίς ἡμέρες τῶν
διακοπῶν, ὥστε νὰ μελετοῦν ἀνετα
μόνο μιὰ-δύο ὥρες τὴν ἡμέρα, παρὰ
τάφηθουν ὅλα γιὰ τίς τελευταῖες.
Ἐπερμελέτη πού δὲν μπορεῖ παρὰ
νὰ φέρῃ «ὑπερκόπωση». Γι' αὐτοὺς
τοὺς λόγους τὰ παιδιά γυρίζουν στὸ
σχολεῖο πὺδ κουρασμένα ἀπ' ὅσο ἦταν
σάν ἐφυγαν — ὁ «δείκτης» τὸ δει-

χνεῖ — ἀγόρια καὶ κορίτσια τὸ ἴδιο.
Οἱ ἐξαίρεσεις, στὰ Γυμνάσια τουλά-
χιστο τῶν Ἀθηνῶν — γιατί σ' αὐτὰ
ἔγιναν οἱ παρατηρήσεις, μέσα σὲ με-
γάλα παιδιά — εἶναι πολὺ σπάνιες,
κι' οἱ διαφορὲς πολὺ μικρὲς, πού αὐ-
τὲς πάλι πρέπει νὰ ποδοθοῦν στὴ δια-
φορετικὴ σωματικὴ καὶ πνευματικὴ
ἀντοχὴ κάθε παιδιοῦ καὶ στὸ διαφορε-
τικὸ του «περιβάλλον», σὲ λόγους
δηλαδὴ ἀτομικοῦς, οἰκογενειακοῦ καὶ
κοινωνικοῦ· γιατί ἄλλα παιδιά εἶναι
δυνατὰ κι' ἄλλα ἀδύνατα· ἄλλα ἔ-
χουν τὰ μέσα νὰ παίρνουν κι' ἰδιαίτε-
ρα μαθήματα, ἄλλα, φτωχότερα, πε-
ριορίζονται στὰ μαθήματα τοῦ scho-
λεῖου· κι' ἄλλων οἱ οἰκογένειες κά-
νουν «μεγάλῃ ζωῇ», διασκεδάζουν,
ξενυχτοῦν, ἐνῶ ἄλλων ζοῦν ἡσυχὰ
καὶ περιωρισμένα.

Ἀνάλογο φαινόμενο παρατηρεῖται
καὶ στοὺς μεγάλους. Ὅλοι οἱ ἐργο-
δότες ξέρουν πὼς ἡ ἀπόδραση τῶν ἐρ-
γατῶν καὶ τῶν ὑπαλλήλων εἶναι μι-
κρότερη τὴν ἀκόλουθῃ ἡμέρα ἀπὸ μιὰ
γιορτὴ, καὶ μάλιστα ἀπὸ ἕνα διπλο-
γιορτὴ, καὶ πὼς σιγά-σιγά μεγαλώνει
ἡ ὀρεξη, ἡ διάθεση γιὰ ἐργασία. Κι'
ὁ κ. Δοντᾶς θύμει τὴν περιφρημὴν

«Τσαγγαροδευτέρα»: ὅστερ' ἀπὸ τὸ
γλέντι τῆς Κυριακῆς, τὰ τσαγγαρό-
πουλα ραχατεύουν καὶ τὴ Δευτέρα,
κι' ἐπεκράτησε νὰ ὀνομάζεται «Τσαγ-
γαροδευτέρα» κάθε ράθυμη, τεμπέλι-
κη ἡμέρα ἐργασίας πού διαδέχεται
συνήθως μιὰ ἡμέρα ἀργίας καὶ δια-
σκεδάσεως. . . Τσαγγαροδευτέρες λοι-
πὸν ἔχουμε κάθε τόσο καὶ στὰ scho-
λεῖα. Τὸ φαινόμενο δὲν εἶναι καθό-
λου εὐχάριστο κι' οἱ ἀρμόδιοι, ὅστερ'
ἀπὸ τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου πού
ἐκρούσε ὁ κ. Λαμπαδάριος, ἄς λά-
βουν τὰ μέτρα τους. Θὰ λιγοστεύουν
τίς ἀργίες στὸ διάστημα τοῦ σχολικοῦ
χρόνου; θὰ ποῦν στοὺς δασκάλους
νὰ βάζουν λιγώτερα μαθήματα γιὰ
τίς διακοπὲς; θὰ συστήσουν στοὺς
γονεῖς νὰ ἐπιδίδουν γιὰ τὴν καλύ-
τερη χρῆση τῶν ἐπικινδύνων αὐτῶν
ἡμερῶν; Δὲν ξέρω. Θεώρησα ὅμως
χρέος μου νὰ μιλήσω γι' αὐτὸ τὸ
πράγμα στὰ παιδιά τὰ ἴδια, μὲ τὴν
ἐλπίδα πὼς, σὰ φρόνιμα παιδιά πού
εἶναι, θὰ προσέχουν στὸ ἐξῆς νὰ μὴν
παρακουράζονται τίς ἡμέρες πού
δὲν ἔχουν σχολεῖο. Εἶναι πολὺ δύ-
σκολο; . .

Σὰς ἀσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

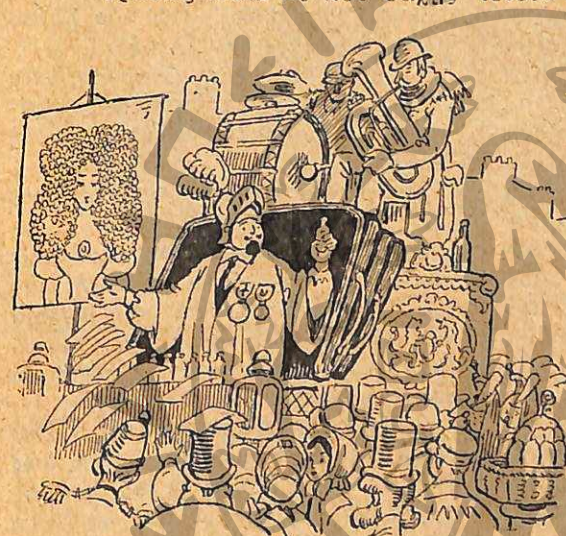
Ο ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΘΕΛΕΙ — Ο ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΔΕΝ ΘΕΛΕΙ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

2.

Μιὰ μέρα, ἡ μητέρα τοῦ Κωστάκη τοῦ εἶπε μὲ θυμὸ (εἶχε χάσει τὴν
υπομονὴ τῆς ἡ γυναίκα):

— Τρελλὸς εἶσαι σὺ πού θάχῃς τέτοια μαλλιά;

Ἡ θὰ πᾶς ἀμέσως
στὸν κ. Παλλίδα νὰ σοῦ
τὰ κόψῃ ὅσο πρέπει, ἢ, ἀν
γυρίσῃς ἔτσι, θὰ σὲ δώσω
στὴ Μαργαρώ νὰ σὲ πᾶν
στὸ κουρεῖο σουρόνοντας,
καί νὰ πῇ στὸν κ. Παλ-
λίδα νὰ σοῦ τὰ κόψῃ σύ-
ριζα μὲ τὴν ψιλή!

Ὁ Κωστάκης πῆρε τοὺς
δρομούς. Μὰ οὔτε νὰ πᾶν
στὸ κουρεῖο εἶχε σκοπὸ,
οὔτε νὰ γυρίσῃ στὸ σπίτι
τολμοῦσε, φοβοῦμενος τὸ
θυμὸ τῆς μητέρας του.
«Δὲν θὰ γυρίσω, συλλογι-
ζόταν, παρὰ τὸ βῶδυ, ἀρ-
γά, ὅταν τὸ κουρεῖο θὰ εἴ-
ναι πιά κλειστό. Κι' αὐριο
τὸ πρῶτ' ἐξαφρευγῶ».

Καθὼς πῆγαινε ἄσκοπα, ἄκουσε κλαπατσιμπίνα, κι' εἶδε σὲ μιὰ μι-
κρὴ πλατεῖα κόσμον — ἄντρες, γυναῖκες, παιδιά — μαζεμένον γύρω σ' ἕναν
παράξενο ἄνθρωπον. Ἐπλησίασε κι' ἀνακατεύθηκε μὲ τὸν κόσμον. Ὁ ἄν-
θρωπος ἐκεῖνος, ἀνεβασμένος σ' ἕνα σκαμνί — πίσω του τὰ ὄργανα πού ἔ-
παιζαν, πλάι του ἡ εἰκόνα μιᾶς γυναίκας μὲ πολλὰ μαλλιά — κρατοῦσε στὰ
χέρια του ἕνα μπουκαλάκι κι' ἐφώνησε:

— Δὲν ὑπάρχει πιά φαλάκρα! Τὴν κατάργησε αὐτὸ τὸ φάρμακο πού
ἀνακάλυψα. Κύριοι, ὅποιος εἶναι φαλακρός, δὲν ἔχει παρὰ νὰ δοκιμάσῃ.

“Ας αγοράσω ένα μπουκαλάκι κι’ ἄς ἀλείψω τὴ φαλάκρα του με τὸ θαν-
ματουργὸ ὑγρὸ ποὺ ἔχει μέσα. Ὑστερα ἀπὸ δύο τοῖς ἡμέρες, θὰ ἰδῇ νὰ
τοῦ φυτρώουν μαλλιά, νά, σὰν αὐτὰ ποὺ βλέπετε στὴ ζωγραφιά μου!

“Ὁ Κωστάκης ἀκούγε καὶ συλλογιζόταν: «Μπρέ, μοῦ φαίνεται πὼς
βοήθα ἐκεῖνο ποὺ γυρεύω. Ἐγὼ φαλάκρα δὲν ἔχω ἀπεναντίας... Ἀλλὰ
καὶ τὰ μαλλιά δὲν εἶναι τοῖς, σὰν τὰ γένεια καὶ σὰν τὰ μουστάκια; Ἀν
ἀλείψω λοιπὸν μ’ αὐτὸ τὸ ὑγρὸ τὰ σαγόνια μου καὶ τὸ χεῖλι μου, δὲν θὰ
φυτρώσουν τοῖς; Νὰ ἀμέσως γένεια καὶ μουστάκια! Καί... ὁρίστε, κύ-
ριε Ψαλλίδα, νὰ μὲ ξεουρίσετε! Πῶς;»

“Ὁ ἄνθρωπος μετὰ τὸ μπουκαλάκι ἐξακολουθοῦσε:

— Ἀλλὰ μὴ νομίζετε, κύριοι, πὼς τὸ φάρμακό μου εἶναι ἀκριβό.
Τοῦ ἄξιζε βέβαια νὰ εἶναι, ἀφοῦ ἔχη τέτοιο ἀποτέλεσμα. Ἀλλὰ ἐγὼ τὸ
δίνω φτηνά, νὰ τὸ παίρνῃ κι’ ὁ πιὸ φτωχός, γιὰ νὰ λείψῃ ἀπὸ τὴν ἀν-
θρωπότητα ἡ κἀταραμένη φαλάκρα. Καὶ πόσο φτηνά; Ἐκατὸ δραχμὲς;
πενήντα; εἰκοσιπέντε; δέκα;... Ἄ, μπά! Μόνο πέντε, μόνο ἓνα ταλλη-
ράκι! Χάρισμα, ἔ; Λοιπὸν, κύριοι, ποῖος ἀπὸ σᾶς θέλει νὰ σωθῇ μ’ ἓνα
ταλληράκι;

— Ἐγὼ! φώναξε δυνατὰ ὁ Κωστάκης.

Γύρισαν ὅλοι καὶ τὸν κοίταξαν. Μπά! ἓνα παιδί καὶ μετέτοιες μαλ-
λουργες! Ποῦ τὴ βοήθα τὴ φαλάκρα; Γέλασαν. Μὰ δὲν τὸν ἐνοιαζε τὸν
Κωστάκη. Εἶχε ἴσα-ἴση στὴν τσέπη του τὸ τάλληρο ποὺ τοῦ εἶχε δώσει ἡ
μητέρα του γιὰ τὸ κομψοῦ. Προχώρησε θαρρετά, τὸ ἔδωσε στὸ φαρμακο-
πώλη, πῆρε τὸ μπουκαλάκι μετὰ τὸ φάρμακο κι’ ἔφυγε τρέχοντας.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ

Η ΓΥΦΤΟΠΟΥΛΑ

— ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ ΤΗΣ ΚΑΣ JEANNE COLOMB —

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἡ Μαρία ἀκόμα νοσταλγοῦσε καὶ
τὴν ἀπότομη ἀγάπη τῆς κυρᾶς Μαρίας
ποὺ πολὺ συχνὰ τὴν μάλλυνε, μὰ καὶ
τὴν ἐπαινοῦσε καὶ τὴ χάιδευε, ὅποτε
ἔκανε καλὰ τὴ δουλειὰ της. Πόσο με-
τάνοιωνε τώρα ποὺ τόσο εἶχε πικρά-
νει τοὺς καλοὺς αὐτοὺς ἀνθρώπους
γιὰ τίς εὐεργεσίες ποὺ τῆς ἔκαναν.
Γιὰ νὰ μὴν ἀκούῃ αὐτοὺς ἦταν τώ-
ρα ὑποχρεωμένη σὲ πολὺ σκληρότερη
ὁπακὴ. Καὶ ὁ γιατρός; Καὶ ἡ μη-
τέρα του, ἡ ἀγία ἐκείνη γυναίκα; ὦ,
ἂν τύχαινε νὰ ἦταν ἐκεῖ ὅταν τὴν
πῆρε ὁ κύρ-Πέτρος γιὰ νὰ τὴν βάλῃ
στὸ Ὀρφανοτροφεῖο, ποτὲ δὲν θὰ
τὴν ἄφηνε νὰ φύγῃ. Θὰ τὴν ἡμέρευε
καὶ θὰ τὴν ἔβαζε νὰ ζητήσῃ συγχώ-
ρηση ἀπὸ τὸν ἀγροφύλακα καὶ τώρα
θὰ ἦταν εὐτυχισμένη στὸ σπίτι τοῦ
κύρ-Πέτρου ἀντὶ νὰ εἶναι δυστυχι-
σμένη στὸ σπίτι τοῦ κύρ-Σπύρου.

Τί νὰ κάνῃ τώρα; Νὰ φύγῃ κρυ-
φά; Ἦταν χειμῶνας, δὲν ἦταν κα-
λοκαίρι ὅπως τότε ποὺ εἶχε ξελογιά-
σῃ τὴν Ἐμμορφία νὰ πάρουν τὰ βου-
νὰ καὶ νὰ ζήσουν μόνες τοὺς στίς ἐ-
ρημιές. Γι’ αὐτὸ ὕστερα ἀπὸ πολλὴ
σκέψη ἀποφάσισε νὰ γράψῃ στὴ μη-
τέρα τοῦ γιατροῦ, ποὺ δὶχως ἄλλο θὰ
τὴν λυπόταν ἂν μάθαινε τὰ βόσα-
νά της.

Τὴν ἄλλῃ μέρα ὁ κύρ-Σπύρος θὰ
κατέβαινε στὸ χωριὸ γιὰ νὰ κάνῃ
φῶνια γιὰ τὸ σπίτι του. Ἡ Μαρία πῆ-
γε κοντὰ του ντροπαλά καὶ τοῦ εἶπε:

— Σὰς παρακαλῶ, μοῦ ἀγοράζετε
καὶ μένα μιὰ κόλλα χαρτί, ἓναν κον-
δυλοφόρο κι’ ἓνα μπουκαλάκι μελάνι;
— Κοίταξέ την! φώναξε ἡ Ἀννέ-
τα. — θέλει νὰ γράψῃ ἡ Τσιγγάνα. Τί
θέλεις νὰ γράψῃς. Τίποτε μάγια ἢ
ξόρκια; γιὰ νὰ πλουτίσῃ ἡνὰ κάνῃ νὰ
τὴν ἀγαπήσουν.

— Θέλω νὰ γράψω ἓνα γράμμα,
εἶπε ἡ Γυφτοπούλα στὸν κύρ-Σπύρο
κι’ ἀγριοκοίταξε τὴν Ἀννέτα.

— Μπα, θὰ θέλῃ νὰ γράψῃ στὸν
Ἀρχιεπίσκοπο νὰ ἔρθῃ νὰ μᾶς μαγέ-
ψῃ ὅλο τὸ χωριό! φώναξε πάλι ἡ
Ἀννέτα.

Μὰ ἡ γυφτοπούλα σήκωσε τοὺς
ὦμους της καὶ ἐξακολούθησε:

— Νὰ μοῦ φέρετε, σὰς παρακαλῶ
χαρτί γιὰ νὰ γράψω τίς εὐχές μου
γιὰ τὴν Πρωτοχρονιά στὴ μητέρα
τοῦ γιατροῦ τοῦ χωριοῦ μας, ποὺ μ’
ἔμαθε νὰ διαβάζω καὶ νὰ γράφω καὶ
νὰ κάνω τόσα καλὰ.

— Καὶ δὲν τὴν λησμόνησες; Πάει
καλὰ, νὰ σοῦ φέρω. Μὰ νομίζω πὼς
ἔχει κι’ ἔδω. Ζήτησε νὰ σοῦ δώσουν,
γράψε τὸ γράμμα καὶ μοῦ τὸ δίνεις
αὔριο ποὺ θὰ φύγω νὰ τὸ ρίξω στὸ
ταχυδρομεῖο, γιὰ νὰ προφθάσῃ νὰ τὸ
ἔχῃ τὴν Πρωτοχρονιά ἡ κυρία ποὺ
μοῦ λές.

Ἡ γυφτοπούλα εὐχαρίστησε τὸν
ἀφεντικό της καὶ ζήτησε χαρτί καὶ
μελάνι ἀπὸ τὴν κυρᾶ Σπύραινα, ποὺ
τῆς τὰ ἔδωσε, μὰ μετὰ πολὺ μεγάλῃ
δυσκολία.

Κάθησε κι’ ἔγραψε ὅσο πιδ καθαρά
κι’ εὐαγγέλιοντα μποροῦσε καὶ τὸ
ἄλλο πρωί, καθὼς ἔτοιμαζόταν ὁ κύρ
Σπύρος νὰ φύγῃ μετὰ τὴ σούστα του,
τοῦ ἔδωσε τὸ γράμμα, στὸ χέρι, σφρα-
γισμένο.

“Ὅταν ὁ κύρ-Σπύρος ἀνέβηκε στὸ
κάρρο καὶ κάθησε στὴ θέση του, πα-
ραξευντήθηκε βλέποντας τὴ γυναίκα
τοῦ νὰ ἔτοιμάζεται ν’ ἀνέβῃ κι’ ἐ-
κείνη.

— Στάσου, θάρθω κι’ ἐγὼ μαζί
σου.

— Τί θὰ κάνῃς;

— Θέλω ν’ ἀγοράσω κάτι.

“Ὁ κύρ-Σπύρος ποτὲ δὲν ἔφερνε
ἀντίρρηση στὴ γυναίκα του. Τὴ βοή-
θησε ν’ ἀνέβῃ, χτύπησε τὸ καμιτσάκι
καὶ ἡ σούστα ξεκίνησε.

“Ὅταν πρόχώρησαν λίγο ἡ κυρᾶ-
Σπύραινα τράβηξε χωρὶς κανένα δι-
σταγμὸ τὸ γράμμα ποὺ ἔδινε ἀπὸ
τὴν τσέπη τοῦ ἀνδρός της καὶ δοκί-
μασε νὰ ξεκολλήσῃ μετὰ προσοχὴ τὸ
φάκελλο, βρέχοντάς τὸν μετὰ τὸ σά-
λιο της.

— Τί κάνεις αὐτοῦ; φώναξε ὁ κύρ-
Σπύρος, αὐτὸ εἶναι τὸ γράμμα τῆς
μικρῆς!

— Ἰσα-ἴσα ἐπειδὴ εἶναι γράμμα
τῆς μικρῆς θέλω κι’ ἐγὼ νὰ ἰδῶ τί
γράφει στὴν παλιά της κυρία. Ἀν-
τὴν εὐχεται μονάχα γιὰ τὴν Πρωτο-
χρονιά, πάει καλὰ, θὰ τὸ κολλήσω
πάλι καὶ θὰ τὸ στεῖλω, μ’ ἂν τῆς
γράψῃ παράπονα, ἡ κυρία της μπορεῖ
νὰ νομίζῃ πὼς στ’ ἀλήθεια τὴ βаса-
νίζουμε καὶ θὰ μᾶς τὴν πάρῃ, κι’ αὐ-
τὸ δὲν μετὰφέρει.

— Καὶ σὺ δὲ τὴν τρώγεις ὅλη
ῶρα καὶ τὴν στολίζεις μετὰ τοῦ κόσμου
τὰ κακὰ λόγια: «ὀκνή, τριγυρίστρα,
γιὰ τίποτε δὲν εἶσαι!» Ὅλο αὐτὰ
βουίζουν στ’ αὐτιά μου.

— Ἐ, Σπύρο μου, ἂν δὲν φώ αζε
καὶ κανεὶς οἱ δοῦλες θ’ ἀποκοιμιόν-
ταν ἐπάνω στὴ δουλειά. Δὲν πρέπει
νὰ τοὺς δίνῃς θάρρος. Κι’ αὐτὴ ἡ
μικρὴ εἶναι τριγυρίστρα, μὰ ὅ, τι κάνει
τὸ κάνει στὴν ἐντέλεια, αὐτὸ πρέπει
νὰ τὸ πῶ. Ὅταν λοιπὸν βρῇ κανεὶς
ἓνα τέτοιο προκομμένο κορίτσι, δὲν τ’
ἀφήνῃ νὰ τοῦ φύγῃ ἀπ’ τὰ χέρια του.

Καὶ λέγοντας αὐτὰ ἡ κυρᾶ-Σπύ-
ραινα ἔβγαλε τὸ γράμμα ἀπὸ τὸ φά-
κελλο κι’ ἄρχισε νὰ τὸ διαβάξῃ. Ὅσο
τὸ διαδύετο μιὰ ἀπαίσια σκιά ἀπλω-
νταν στὸ πρόσωπό της. Κι’ ὅταν τὸ
διάβασε ὅλο φώναξε:

— Αὐτὸ εἶναι! καλὰ τὸ ἔλεγα
ἐγὼ. Γράφει πὼς εἶναι πολὺ λυπημέ-
νη καὶ μετανιωμένη γιὰ τὸν λυπημέ-
νῳ ἀκούσῃ κάποια κυρᾶ-Μαρία καὶ
παρακαλεῖ τὴν μητέρα τοῦ γιατροῦ
νὰ μεσολάβῃ στὴν κυρᾶ-Μαρία γιὰ

νὰ τὴν συγχωρήσῃ καὶ νὰ τὴν πάρῃ
πίσω. Γράφει ὅτι τώρα εἶναι χειρο-
δύναμη καὶ ἔμαθε πολλές δουλειές.
Ὑστερα γράφει πολλά χαιρετίσματα
καὶ φιλιὰ σὲ διαφόρους καὶ πάλι ὑπό-
σχεται πὼς θὰ εἶναι καλὴ καὶ θ’ ἀ-
κούῃ. Τὸ παλιοκόριτσο! Δὲν εἶναι
καμμιά ἀνάγκη νὰ δώσουμε τὸ γράμ-
μα στὸ ταχυδρομεῖο.

(Ἀκολουθεῖ)

ΦΩΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

ΜΙΑ ΜΙΚΡΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑ

Η ΜΑΪΜΟΥ

Δὲ θὰ τὸ πίστευε κανεὶς, πὼς μέσα
στὸ μικρὸ θηριοτροφεῖο θὰ ἔβλεπε
μιὰ τόσο τρυφερὴ σκηνή. Τριγυρίζα
συλλογισμένη γύρω στὰ σιδερένια
κλουδιά. Δὲν ἤξερα τί κυριαρχοῦσε
μέσα μου, τὸ ἐνδιαφέρον ἢ ἡ λύπη
γιὰ τὰ ζῶα τὰ κλεισμένα στίς στενό-
χωρες ἐκεῖνες φυλακές.

Κι’ ἦταν ἀλήθεια μιὰ λύπη τὸ
λιοντάρι ποὺ βρυχόταν μετὰ νοσταλγία,
ὅταν ἓνας μικρός, ξανθὸς τοῦ θιάσου
τοῦ ἔπαιζε τὴ σάλπιγγα. Τί νὰ τοῦ
θύμιζε αὐτὸς ὁ ἦχος καὶ τὸ ἔκανε νὰ
θυμῶνῃ; Ἐκλείνει τὰ μάτια του—γιὰ
νὰ μὴν βλέπῃ τὰ σίδερα;— σήκωνε
τὸ κεφάλι ποὺ τὸ βάραινε ἡ πυκνὴ
χαίτη κι’ ἔβγαζε κάτι βαθεῖς βρυχηθ-
μούς! Τ’ ἄλλα λιοντάρια τοῦ ἀπαν-
τοῦσαν. Μιὰ συμφωνία σὲ χαμηλές,
βαθεῖς νότες. Ὅλο αὐτὸ σοῦ θυμίζει
ζούγκλα. Πυκνόφυλλα, ψηλὰ δέντρα,
σκοτεινιασμένα ἀπ’ τὰ φυλλώματα
δάση, ποτάμια ποὺ τρέχουν ἀόρατα
κάτω ἀπὸ δροσεροὺς θόλους κλαρίων.
Δὲ σοῦ προξενοῦσε ὅμως φόβος, τὰ
κλουδιά φαίνόντουσαν τόσο στε-
ρεὰ!

Τοὺς περισσότερους ἐπισκέπτες εἶ-
χαν οἱ μαῖμοῦδες. Σταματᾷ κανεὶς
πάντα πιδ πολὺ σ’ αὐτὰ τὰ μικρὰ ζῶα,
μετὰ τὰ ἔξυπνα μάτια καὶ τίς τόσο ἀν-
θρώπινες κινήσεις. Ἡ μιὰ ξυνόταν μετὰ
ἐμβρίθεια, ἡ ἄλλη ἔτρωγε ἓνα ἀχλάδι
φτύνοντας μάγκικα τοὺς σπόρους. Κι’
ἄλλη κουνιόταν ρυθμικά σὲ μιὰ μι-
κροσκοπικὴ κούνια, παίρνοντας φόρα
μετὰ τὸ πόδι της, ἀκριβῶς ὅπως ἓνα
παιδί.

Πιδ μακρὰ ἓνα ἄλλο κλουβὶ καὶ
μέσα ἓνας μεγάλος πίθηκος. Ἐκανε
βόλτες διαρκῶς, ἀκούραστα, πάνω-
κάτω, πάνω-κάτω. Μοῦ ἔκανε ἐντύ-
πωση.

Ἐφηνικά ἔπαψε τὸ ἀδιάκοπο πῆ-
γαιν’ ἔλα κι’ ἄρχισε νὰ ξεφωνίζῃ κοι-
τάζοντας πρὸς τὸ μέρος μου. Πρόσεξα
καὶ εἶδα πὼς τὸ βλέμμα του διεθυ-
νόταν σ’ ἓνα μικρὸν ἀλγῆτη ἓνα τσιγ-
γανᾶκο, ποὺ στεκόταν ἀκριβῶς μπρο-
στά μου. Μαῦρος, βρώμικος, ξυπόλη-

τος, μετὰ μάτια μαῦρα, τσιγγάνικα ποὺ
γυάλιζαν καὶ μ’ ἓνα παλὸ παντα-
λόνι ποὺ κρεμόνταν τὰ κουρέλια
του. Τὸ μελαχροινὸ του μοῦτρο εἶχε
κάτι τὸ πολὺ λυπημένο, σὰν νὰ ἦταν
ἐτοιμος νὰ κλάψῃ. Τὸν ρώτησα δεί-
χνοντάς του τὴ μαῖμου «Σὲ γνωρί-
ζει;». Δὲ μοῦδωσε ἀπάντησιν. Μόνο
εἶπε σιγανὰ κοιτάζοντάς τὴν στὰ μά-
τια: «Μπέμπη». Τότε πιδ ἐκείνη ξέ-
σπασε κι’ ἔκανε σὰν τρελλὴ νὰ φύγῃ.

Ἀρχίσαμε νὰ καταλαβαίνουμε. Με-
ρικοὶ ρωτοῦσαν τὸν μικρὸ καὶ μᾶς τὰ

Κάποιος ἔκανε γι’ ἀστεῖο πὼς θὰ
χτυπήσῃ τὸν τσιγγανᾶκο. Ἡ μαῖμου
ἀμέσως ἀγρίεψε. Τὸν τραβοῦσε ἀπ’
τὰ ρούχα του, λές κι’ ἤθελε νὰ τὸν
πάρῃ μαζί της, στὸ κλουβὶ γιὰ νὰ
τὸν προστατέψῃ. Φώναζε, μᾶς ἔδει-
χνε τὰ δόντια της καὶ μᾶς πετοῦσε
χουφτιές-χουφτιές ροκανίδια, μὴ βρί-
σκοντας τίποτε ἄλλο.

Μὰ τὸ πιδ σκληρὸ ἦταν ὁ χωρι-
σμός. Μεσημέρι, ὁ κόσμος ἔφευγε. Ὁ
μικρὸς ἔδεδῃσε νὰ τὸ ἀποφασίσῃ μὰ ὁ
Μπέμπης ὄχι. Δὲν τὸν ἄφηνε μετὰ

νένα τρόπο νὰ
τῆς φύγῃ. Τὸν
ἄρπαζε ἀπ’ τὸ
σακάκι, τὸν ἔ-
σφιγγε μετὰ
λεπτὰ δαχτυλά-
κια της κι’ ὥσ-
που νὰ τοῦ ξε-
κολήσῃ τὸ ἔ-
να χεῖρ τὸν βου-
τοῦσε μετὰ ἄλ-
λο. Ἐπὶ τέ-
λους, ὕστερα ἀ-
πὸ σωστὴ μά-
χη, τὴν ἔβγαλε
ἀπὸ πάνω του.
Κι’ ἔφυγε μετὰ
ἀργά, θλιμένα
βήματα γυρίζον-
τας πολλές φο-
ρὲς πίσω του νὰ
τὴν κοιτάξῃ.

Κι’ ὁ Μπέ-
μπης ὅταν τὸν
ἔχασε πιδ ἀπ’
τὰ μάτια του
ἔπαψε νὰ πη-
δᾶν καὶ νὰ
στριγγιλιζῇ, στά-
θηκε ἀκίνητος
βλέποντας πολ-
λὴν ὥρα πρὸς
τὰ ἐκεῖ.

Θυμᾶμαι τὸ
λυπημένο με-
λαχροινὸ μου-

ΠΑΙΔΙΑ ΑΠ’ ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Ἐνα χαριτωμένο κοριτσάκι τοῦ Καίρου στίς ὕθρες τοῦ
Νεῖλου... τὸ χειμῶνα.

Ἀνεκρινώθη ἀπὸ τ.ν Βασίλισσα Νεφερίτι

εἶπε. Ναι, ἡ μαῖμου ἦταν δικιά τους.
Ὁ πατέρας του τὴν πούλησε στὸ
ταίρκο τὴν περασμένη βδομάδα. Για-
τί εἶχαν φτώχειες. Μιὰ τόσο μεγάλη
λύπη σὲ τόσο λίγα λόγια!

Κάποιος τὸν ἐσπρωξε καὶ τοῦ εἶ-
πε «ἦγαινε κοντὰ της». Τότε ἔγινε
κάτι πολὺ ὁμορφο. Ἡ μαῖμου ἔβγα-
λε τὰ μαῦρα της χέρια ἀνάμεικτα ἀπ’
τὰ σίδερα κι’ ἀγκάλιαζε τὸν μικρὸ,
τὸν ἔσφιγγε, τὸν χάιδευε βγάζοντας
κάτι ἀλλόκοτες σιγανὲς φωνές.

Κι’ ἐκεῖνος τὴν πασπάτευε καὶ
τῆς μιλοῦσε γύφτικα, στὴ γλῶσσα
του, στὴ γλῶσσα τους.

τράκι τοῦ τσιγγανῶς καὶ συλλογιέμαι
τὴ θλίψη του.

Ἐκίνησε ποῖος ξέρεῖ ἀπὸ ποῦ.
Ἦρθε στὴν Ἀθήνα μετὰ τὸ κουρελια-
σμένο βρακί του καὶ τὰ σκονισμένα,
ξυπόλητα πόδια του. Ἐδῶσε καὶ ἓνα
τάλληρο, ἓνα τάλληρο στὸ εἰσιτήριο,
γιὰ νὰ ξαναδῇ ἀκόμη μιὰ φορὰ τὴν
μαῖμου τὸν Μπέμπη του. Πόσες
φορὲς μπρὸς στὸ τσιγγάνικο τσαντηρι
θὰ εἶχε μοιραστεῖ μ’ αὐτὸν τὸ φαῖ
του, τὰ παιγνίδια του, τίς παιδιόστι-
κες χαρὲς καὶ τίς παιδιόστικες λύ-
πες του.

ΦΩΤΩ ΔΑΣΚΑΛΑΚΗ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΤΑ ΒΡΑΒΕΥΜ. ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΤΟ ΑΕΡΟΠΛΑΝΟ

Πανώριο,
Φορές-φορές απλώνεσαι στα χάδια του
[αϊθέρα
'Ηδονικά νανουρισμένο στ' άπειρου την
[αγάλη,
Στιγμές σιγές πετς σαν τον άητο πε-
[ρήφανα
Την ώρα που ο άγέρας μ' άπονιά χτυ-
[πάει το κορμί σου.
Και όλοένα, στη λιγοστή σου τη ζωή
Σά νάσαι πλάσμα μ' ευγνώμονη ψυχή
Νοιώθεις υπέρτατη χαρά σαν κλείνεις
[μέε τα σπλάχνα σου
'Εκείνον που με κούραση, με πίκρες κι'
[άφραση
Δημιουργός σου γίνηκε πραγματικά με-
[γάλος,
Τόν άνθρωπο.
Κι' αδιάκοπα πιστό σ' αυτόν, το κάθε
[τι άψηφώντας
Τρέχεις γενναία σε διάπλατα ολιανιγ-
[μένους δρόμους
Σκορπίζοντας τον ύμνο σου σ' ολάκαλη
[τήν πλάση
Με τη φωνή γιγάντια, για να σ' άκούη
[δ κόσμος :
—Ζήτω τ' ανθρώπινο μυαλό
—Δόξα στ' ανθρώπινο μυαλό».

Μπετόβεν
Γ' Βραβείον

Τ' ΑΕΡΟΠΛΑΝΟ

Γοργόφτερο κι' ατρόμητο
Στ' άέραντο πετά
Χώνεται μέσ' στ' άννεφα
Παίζει με τον άγέρα
Τρομάζουνε στο διάβα του
Και φεύγουν τα πουλιά,
Κατακτητής άπόμεινε
Και βασιλιάς τ' αϊθέρα.

Κι' όταν το πρωταντίκρουσα
Νά τρέχη έτσι γοργό
Μέσ' στο γαλάζιο τ' άπειρο
Περήφανο, γενναίο,
Πεθύμησα να πέταγα
Μαζί μ' αυτό κι' εγώ
Και η ψυχή μου νάφτανε
Κάθε ψηλό κι' όρατο...

Πρόμαχος της 'Ελευθερίας
Γ' Βραβείον

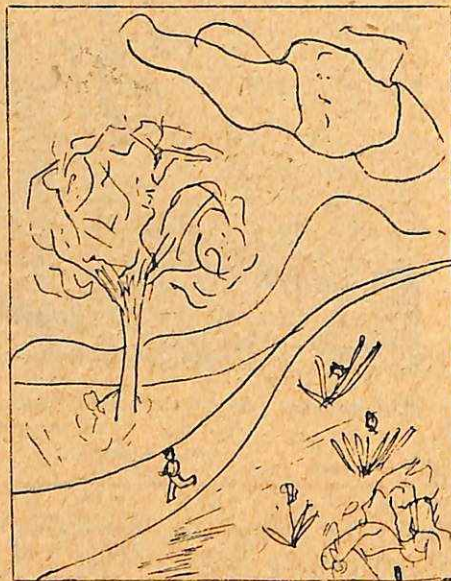
ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΟ ΔΕΙΛΙΝΟ

Κουρασμένη από την μελέτη της ή-
μέρας κατέβηκα στον κήπο ν' αναπνεύ-
σω λίγον καθαρό αέρα. 'Ο φλογερός
δίσκος του ήλιου επάνω στο κατακό-
κινο άσμα του έγερνε πίσω από τα θα-
μπογάλα βουνά της Στερεάς, σαν να
ήθελε οι άκτινες του να φθάσουν ως
τά κατάβαθα της θάλασσας και να φω-
τίσουν και ζωογονήσουν τα φύκια και

τά άλλα μικρά υδρόβια φυτά που ζούν
έκει. Μερικά συννεφάκια, άπαλά σαν
πούπουλα, που έκυνηγούνταν εις τον ού-
ρανόν, παίρνουν διάφορα ρόδινα χρώ-
ματα, τελευταία όδρα του πατέρα της
ήμέρας, ό όποιος πηγαίνει να δώση ζωή
και κίνηση και σ' άλλους μικρούς κό-
σμους. 'Η άπέρχτη έκταση της θάλασ-
σας με τα γαλάνα της κύματα φιλεί
κάθε τόσο την άμμουδιά. Στο βάθος
της, πέρα μακριά διακρίνεται σαν μαύ-
ρο σημάδι ένα πλοίο να ταξιδεύη πη-
γαίνοντας άλλους εις την ξεντειά και
άλλους φέρνοντας πίσω στην γλυκειά
και πολυπόθητη πατρίδα. Γύρω μου ό
άέρας μοσχοβολά από τα άνθη. Τα ρό-
δα και οι μενεξέδες χύνουν ένα γλυκύ-
τατο άρωμα, λές και θέλουν να περά-
σουν όλα τα λουλούδια στη μοσχοβολιά,
ένω ένα δροσερό γλυκό άεράκι άρχίζει
να κινά τα άνθη και τις κορυφές των
δένδρων.

Νυχτολούλουδο [Γ]

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΩΝ

"Εχασε το φίλο του. Τόν βλέπετε;
Παλιάτσος

ΑΠ' ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Κάποια άόριστη φήμη που κυκλοφο-
ρούσε από στόμα σε στόμα, μάε κρα-
τούσε μέρες τώρα, σε μεγάλη άναστά-
τωση : Θάλλάξαμε σχολείο. Οι μαθή-
τρες στο δικό μας γυμνάσιο είχαν πε-
ρισσέψει, γι' αυτό άποφασίστηκε να ί-
δρυθή καινούργιο, όπου θα μάε έστελ-
ναν τις μισές. Οι πιο καλά μάλιστα πλη-

ροφορημένες, ήξεραν κιόλας να μάε
πουν και κατά που θάπεφε το καινούρ-
γιο μας σχολείο, που, καθώς έλεγαν,
άρχισε να χτίζεται κιόλας.

Στην άρχή δεχτήκαμε το νέο με κά-
ποια άδιαφορία, σαν κάτι ξένο, σιγά-
σιγά όμως άρχισαμε νάνησυχούμε στα-
λήθεια, τώρα άκούγαμε και τους ίδιους
μας τους καθηγητές να μάε μιλούν για
το καινούργιο μας σχολείο, για τους κα-
λούς καθηγητές που μάε περίμεναν, τώ-
ρατο ύγεινό κτίριο, την τύχη μας κτλ.
κτλ. κι' όλα αυτά μάε έβαζαν σε μεγα-
λύτερες έννοιες. Καλά και άγία όσα μάε
έλεγαν, όμως, έλα που δεν άποφασί-
αμε ! Νάψήσουμε στα καλά καθούμενα
το παλιό, γέριχο σχολείο μας, τους κα-
θηγητές, που μάε ήξεραν και τους ξε-
ραμε, τις φίλες μας, τις συνήθειές μας,
τραβώντας για τ' άγνωστο ! Κι' όλα αυ-
τά για ένα δυό μήνες, τώρα που κόν-
τευε να τελειώση ό χρόνος !

Ευτυχώς, δεν μάε άφησαν να το πο-
λυσκεφτούμε. Κάποια μέρα μάε φώνα-
ξε όλες ό γυμνασιάρχες στην μεγάλη
αίθουσα και μάε χώρισε. Τις περισσό-
τερες για το παλιό και τις λιγώτερες,
ανάλογα με την συνοικία, στο και-
νούργιο. 'Αποχωριστήκαμε με μαύρη
καρδιά. 'Ηταν θυμάμαι ένα άνοιξιάντικο
δειλινό. 'Όλο το σχολείο πενθούσε για
τόν χωρισμό : Φωνές από δω, κλάμμα-
τα και λιποθυμίες από κει. Στόν διά-
δρομο έγινε και ό τελευταίος άποχαι-
ρετισμός. 'Εκει δόθηκαν ό άμέρητες
υποσχέσεις και φιλιά, και τραβήξαμε
για τελευταία φορά τόν γνώριμο δρόμο.

Κι' έδω θαρρείς ό άνθρωποι περπα-
τούσαν σκυφτοί και κατσουφιασμένοι
άπόψε, οι πολλότες διαλαλούσαν πιδ ά-
κεφα τα έμπορεύματά τους, τα μαγα-
ζιά ήταν λιγώτερο φωτισμένα.

'Ω, πόσο στενόχωρα και πληκτικά
μούχαν φανεί όλα εκείνη τη βραδιά.
Οι άνησιές μου διαλύθηκαν άπ' την
άλλη κιόλας μέρα, μόλις αντίκρουσα το
καινούργιο μας σχολείο να μάε περιμέ-
νη έτοιμο, φρεσобоμμένο, καθαρό. Μάε
υποδέχτηκε πρόσχαρο, λουσμένο στόν
ήλιο, με την στρυφή σκαλίτσα του, τις
μακρόστενες αίθουσες, τα όλοκαίνουργα
θρανία και την κουκλίστικη φρεσκο-
σρωμένη, μικρή αυλή του.

Και βούτζαν οι άπεραντες αίθουσες
άπό παιδιάτικες φωνές, και άντήχη-
σαν στους διαδρόμους τα γέλια και χα-
ρούμενα ξεφωνητά, και δέχτηκαν κάμ-
ποσα δάκρυα τα μικρά, κάτασπρα πλα-
κάκια.

'Όπου έγινε γρήγορα «τάγαπημένο
μας σχολείο», όπου ήσυχ και ρυθμική
ξανάρχισε ή σχολική ζωή με τις παιδιά-
στικες τρέλλες της και τις άπαράτητες
μικροστενοχωρίες, ή αλώνα ξενόιαστη
και χαρομένη ζωή που και τί δέ θάδι-
να για να μπορέσω να την ξαναζήσω !

"Ισις [Β]

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

'Αθήνα 42 δδός Εύριπίδου
την 6 'Ιουνίου 1939

ΣΤΟ έρχόμενο φυλλάδιο θα δημοσιευθούν
τάποτελέσματα των Εύσήμερων του 1938 :
Μένει κι' ένας ακόμα από τους έκτακτους
διαγωνισμούς. Κι' άμα δημοσιευθούν τάπο-
τελέσματα κι' αυτό, θάρχισουν οι προκη-
ρύξεις των νέων Έκτακτων Διαγωνισμών
για το καλοκαίρι. Θα είναι πάλι πολλοί
και ποικίλοι, και θα σάς δώσουν ευχάριστη
κι' ωφέλιμη άνασχόληση τους τρεις μήνες
των διακοπών.

Κι' εγώ, Σιγή, είμαι πολύ ευχαριστημέ-
νη που μου γράφετε συχνά και το καλο-
καίρι βέβαια θα μου γράψετε συχνότερα. Σε
συχαίρω για την επιτυχία σου στη σχο-
λική αυτή παράσταση. Βέβαια, ή άπόδοση
ένός ρόλου του Σίλλερ δεν ήταν τόσο ευ-
κολή. 'Ο καλύτερος τρόπος για να μάθης
πώς διαδίδονται οι Γρίφοι, είναι να τους
παραβάλλης προς τις λύσεις τους όταν δη-
μοσιεύονται. Τό κομμάτι σου τó έλαβα
και θα το διαβάσω με τη σειρά του.

Μπιάνκα Σορέλλι, ακόμα περισσότερο,
υποθέτω, θα σε χαροποιήσε το προηγού-
μενο φυλλάδιο, όπου δημοσιεύθηκε ή άρατα
μετάφρασή σου. Τα Διαπλάσπυλα που θα
λάβουν μέρος στον έορτασμό των 'Εξηντά-
χρονων, θα παίξουν σε καμμία κωμωδία ή
δραματάκι—θα διαλεχθούν άπ' αυτά που
έχω δημοσιεύσει—ή θάπαγγέλουν ποιή-
ματα, έπίσης διαπλάσιακα. 'Όστε, αν θέ-
λεις, θα δηλώσης συμμετοχή, κι' ή 'Όργα-
νωτική 'Επιτροπή θα κρίνη αν και για τί
είσαι κατάλληλη. Πάντως, εγώ σ' ευχαρι-
στώ που προσφέρεις με τόσο προθυμία
'Ο έορτασμός, κατά την επιθυμία του κ.
Κοτζιά, που θέλει να συγκεντρώση όσο το
δυνατό περισσότερον κόσμο, θα γίνει σ' ένα
μεγάλο θέατρο, π. χ. στο Ρέξ της Μαρί-
κας Κοτοπούλη. Τό δραματάκι σου εκείνο
να μού το στείλεις να τό ιδώ.

Τη χαίρομαι, 'Αδολά, αυτή την προ-
σοχή σου σ' ό,τι διαβάσεις, που τό λεπτο-
λογείς, τό σκέπτεσαι και θέλεις να τό κα-
ταλαδύνης χωρίς να σού μένη τίποτα σκο-
τεινό ή άμφίβολο. Ναι, ή κόρη του κ. Κο-
τζιά είναι συνδρομητήρια, κι' ό πατέρας
της, σαν παλιός μου συνδρομητής, έδινε
πάντα μία ματιά στα φυλλάδιά μου για να
θυμάται τα παραμένα. 'Αλλά με τις άσκο-
πες και τις φροντίδες που έχει σαν ύπουρ-
γός-διοικητής, δεν μπορούσε να προσέχη
και τά... χρόνια μου, και μόνο στο χτυ-
πητό άρθρο του «Ελληνικού Μέλλοντος»
είδε πώς συμπλήρωσα τά 'Εξηντα και σκέ-
φθηκε πώς τό γεγονός έπρεπε να έορτα-
σθώ. Μ' αυτή την ιδέα και την πρωτοβου-
λία ξαναγίνεται τρόπος τινά συνδρομητής
μου, όπως λέει στο γράμμα του. Κι' αυτό
δεν είναι άπλως «τρόπος του λέγειν». Μ'
αυτά που έκανες, που κάνεις και θα κάνη,
ό κ. Κοτζιάς δεν είναι πραγματικώς ένας
μεγάλος συνδρομητής μου, δεν συντρέχει
και βοήθει τό έργο μου όσο κανένας ;

Είχες χρέος, Μιχαήλ Στεργιάδ, και
στον έαυτό σου και στην οικογένειά σου,
νάναλάδης και να συνεχίσης τη στρωμένη
δουλειά του «μακαρίτη πατέρα σου. Δεν
μπορούσες βέβαια να εξακολουθήσης και τό
σχολείο : Τό «πλήγμα» βαρύ, αλλά ό άν-
θρωπος πρέπει να συμμορφώνεται με τις
περιστάσεις. Ευτυχώς είναι αρκετά για τό
πρακτικό σου στάδιο όσα έμαθες ως την
Ε' Γυμνασίον, άφίνω δέ πώς και τώρα,
μόνος σου, όταν θά σου μένη καιρός, θα
μπορής να διαβάξης και να μορφώνεσαι ό-

Πώς θα περάσετε πιδ ευχάριστα το καλοκαίρι σας; Είναι απλούστατο: Θα προμηθευθήτε όσους περισσότερους μπορείτε ΤΟΜΟΥΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,"

και θα τους πάρετε μαζί σας στο ταξίδι, στην έξοχή, όπου θα πάτε,
—άλλά κι' αυτού που θα μέινετε, —για να περάσετε τις Διακοπές.

Κι' ένας μόνον Τόμος της Β' Περιόδου, άρκει, με τις
400 του σελίδες, με τα τρία ή τέσσερα μυθιστορημάτά του και με
τά τόσα άλλα που περιέχει. "Αν πάρετε μάλιστα από τους τόμους
των τελευταίων έτών, 1929 έως 1938, που έχουν 620 ή 468
σελίδες ό καθένας, και από 4-5 μυθιστορήματα, τί άλλο θέλετε ;

Τόμοι Α' Περιόδου 1879—1893) δεν υπάρχουν. Της Β' Περιο-
δου όσοι υπάρχουν, τιμώνται γενικώς

ΔΡ. 110 ΕΚΑΣΤΟΣ

γιατί έχουν άρχίσει να ξαναλειτουργούν κι' οι παλαιότεροι, που είχαν
ως τώρα δρ. 80, ανατιμήθηκαν. Στην τιμή των 110 δραχμών,
προσθετά τα ταχυδρομικά, δρ. 5 για τό 'Εσωτερικό, και δρ. 35
για τό 'Εξωτερικό.

Συμβουλευθήτε και τόν Πίνακα Μυθιστορημάτων που περιέχει
κάθε Τόμος — δημοσιεύθηκε τελευταία στο 6ο φυλλάδιο του 1939
(7 'Ιανουαρίου)—και κάμετε εγκαίρως την προμήθειά σας, αν θέλε-
τε να περάσετε

ΤΟ ΠΙΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

λοένα. Μα και μαζί μου να καταγίνεσαι
τώρα περισσότερο, όπως σκοπεύεις, που
θα είναι σπουδαίο για τη μόρφωσή σου.
Λοιπόν περιμένω.

Συμφωνώ με την ιδέα σου, Μάρκο Πόλο.
Οι διαπλάσιακοί Σύλλογοι, έκτός από τάλ-
λα που κάνουν, θα μπορούσαν να διοργα-
νώσουν και έκδρομές και διαλέξεις, και
χορούς ακόμα για φιλανθρωπικούς σκοπούς,
όπως π. χ. ή «Εύθυμη Συντροφία» του Βό-
λου κάνει και διαλέξεις. 'Όσο για να νοι-
κιάζουν και ήλιότερο οίκημα για γραφεία,
συνεδριάσεις, διαλέξεις κτλ., πρέπει πρώτα-
πρώτα να τό επιτρέψουν τά οικονομικά
τους, πράγμα λιγάκι δύσκολο. 'Η άδεια ό-
μως νής άρχης υποθέτω πως εύκολα θα
παρεχόταν. Ποιός θα έμπόδιζε συγκεντρώ-
σεις παιδιών με τόσους ώραίους σκοπούς,
ή διαλέξεις με τόσο καλά θέματα ;

'Ο Γελαστός 'Αντιπλοίαρχος δικαιο-
λογείται για τις αντιγραφές του : Είχε ήθε
στη Σελίδα κομμάτια γνωστά του, αντι-
γραμμένα από άλλους και ξαναδημοσιευ-
μένα—είναι αλήθεια πως αυτό κάμποσες
φορές συνέβη—κι' εγώ πώς έπιτρέπε-
ται. Τώρα όμως που έμαθες πως είναι ά-
παγορευμένο, μού ζήτηε συγγνώμη και μού
υπόσχεται πως δεν θα τό ξανακάμη, αλλά
θα μού στείλνη μόνο κομμάτια δικά του.
Νά, και μία Μαγική Εικόνη που μού στέλ-
νει σήμερα, είναι πραγματικώς δική του.
Δυστυχώς οι γραμμές της δεν είναι τόσο
καθαρές, έντονες, και δεν μπορεί να δη-
μοσιευθώ.

Κι' ή δική σου γελοιογραφική σειρά,
Συνητήρι, δεν είναι τόσο καλά σχεδια-
σμένη, αν και πολύ καλή ιδέα. 'Όταν τό
σχέδιο είναι γραμματοτό, κι' οι οικίες πρέπει
νάποτελούνται από γραμμές πυκνότερες ή
αραιότερες, χοντρότερες ή λεπτότερες. Μαύ-
ρο έντελώς μπορεί νάναι ένα μέρος του
φόντου, μία επιφάνεια, όχι όμως κι' ένα
πανταλόι ή ένας κουβάς. Οι φωτογραφίες
εκ του φυσικού καλές και τό κοριτσάκι

χαριτωμένο. Δεν έφέρω όμως αν μεγαλώνη,
γιατί έτσι μόνο δεν θα φαινόταν καλά. Θα
δοκιμάσω. Αυτοάχατο σου έστειλα κι' έχω
στη διάθεσή σου όποιοπο δρ. 38,60.

Τό όνειρό σου, Στυριανόπουλο, βγήκε,
γιατί στο φυλλάδιο που περίμενες, σου εί-
χα κι' άπάντησή σε προηγούμενο γράμμα
σου. Σε συχαίρω για τό άριστα που πή-
ρες στην έκθεση περί Νιρβάνα, άνώτε-
ρη από των άλλων παιδιών. Τηλέφω-
νο στο γραφείο μου δεν έχω, γιατί
δεν θα ήσυχάζα στιγμή. 'Ενα γράμμα,
βλέπεις, τό διαβάζω όταν έχω καιρό, ένα
τηλεφώνημα όμως πρέπει να τό ακούσω
και τήν ώρα της πιο βιαστικής έργασίας.
Και φαντάσου πόσο θα μού τηλεφωνούσαν
κάθε μέρα. 'Ελαβα πρό καιρού κι' ένα ση-
μαίωμα σου, μα πού τόπος για νάπαντήσω
σε τόσες έρωτήσεις ! 'Αλήθεια, δεν μπο-
ρείς να μού γράψης λιγάκι πιδ ευανά-
γνωστα ;

'Ο 'Αρης μου γράφει : «Πλησιάζουν
οι διαγωνισμοί, όμως τελειώνουμε μ' αυ-
τούς και γι' αυτό καλώς να έλθουν. 'Ότε-
ρα πιδ θα ήμαστε έλευθεροί και σ' ό θα μάε
άπασχολήσης τότε πολύ περισσότερο από
τώρα... Θα είναι ή άρστιά ότις ζέστες
του καλοκαιριού... μία άρσση ή πηγή στη
σχετική δίψα μας τού πνεύματος...». Κι'
εξακολουθεί τόν ύμνο του στο καλοκαίρι,
που είναι πραγματικώς άρατός, καταλή-
γοντας, σαν σε ύστερόγραφο, σε μία υπό-
δειξη του γι' α τη Σελίδα. 'Αλλά δεν την
κατάλαβα καλά. Θέλει να συντομευθώ ό
χρόνος που τά κομμάτια μένουν υπό κρί-
σιν ; Και νομίζω πως θα κατορθωθώ αυ-
τό, αν άπορριπώ τά κομμάτια που δημο-
σιεύονται με [Γ] ;

Χ. 'Αποστολίδης, πολύ με ευχαρίστησε
τό πρώτο σου γράμμα. 'Αφού είσαι τόσο
ένθουσιασμένος μαζί μου, έλπίζω να πάρης
και ψευδώνυμο για να μού γράψης τακτι-
κά. Σού έλλάξα τη διεύθυνση. Διεβίβασα
τό «χαίρε» σου στον κ. Φαίδωνα που σ'

εὐχαριστῶ γιὰ τὰ ὠραία πού γράφεις γιὰ τίς «'Αθηναϊκές 'Επιστολές» του.

Ένα μεγάλο δυστύχημα μου ἀναγγέλλεις ὁ **Ἡλίας Π. Φραγκόπουλος** ἀπὸ τὸ 'Αργοστολί: «Ὁ ἀδελφός του **Ἀλέξανδρος**, ἕνα χαριτωμένο παιδάκι ἑντακα χρονῶν, ἐνῶ ἔπαιζε κρυφτὸ σ' ἕνα φιλικὸ σπῆτι, ἀνέθηκε, γιὰ νὰ κρυφθῇ, σ' ἕνα παράθυρο, κι' ἔπεσε σὲ δρόμο ἀπὸ ὕψος 15 μέτρων! Πόσο ἐλύπησε τοὺς γονεῖς του καὶ τὸν ἀδελφὸ του ὁ τραγικὸς αὐτὸς θάνατος! Μὰ κι' ὅλη τὴν κοινωνία τοῦ 'Αργοστολίου, ὅπου τὸ καλὸ παιδάκι ἦταν τόσο ἀγαπητό, καὶ μένα... Τὰ πῶς ἐγκάρδια συλλυπητήριά μου στὴν οἰκογένεια. **Ἡλία**, παιδί μου, σὲ σένα θὰ στέλνω τώρα τὸ φυλλάδιό μου. Κι' ὁ Θεὸς νὰ σὲ παρηγορήσῃ.

Ἀσπρὲ Λύκε, φαίνεται πὼς εἶναι ἡ πρώτη φορὰ πού μου γράφεις, γιὰ τὸ ψευδώνυμο πού ζήτησες σὺ ἐνεκρίθη σὲ 180 φυλλάδια. Ὡστόσο χαίρω τόσο ἀγαπητό, καὶ μένα... Τὰ πῶς ἐγκάρδια συλλυπητήριά μου στὴν οἰκογένεια. **Ἡλία**, παιδί μου, σὲ σένα θὰ στέλνω τώρα τὸ φυλλάδιό μου. Κι' ὁ Θεὸς νὰ σὲ παρηγορήσῃ.

Ἀσπρὲ Λύκε, φαίνεται πὼς εἶναι ἡ πρώτη φορὰ πού μου γράφεις, γιὰ τὸ ψευδώνυμο πού ζήτησες σὺ ἐνεκρίθη σὲ 180 φυλλάδια. Ὡστόσο χαίρω τόσο ἀγαπητό, καὶ μένα... Τὰ πῶς ἐγκάρδια συλλυπητήριά μου στὴν οἰκογένεια. **Ἡλία**, παιδί μου, σὲ σένα θὰ στέλνω τώρα τὸ φυλλάδιό μου. Κι' ὁ Θεὸς νὰ σὲ παρηγορήσῃ.

Σὲς θυμίζω τὸ Τεῦχος «Ἐνὸς Πούλου» τῆς «Ἰονίου 'Ανθολογίας». Κοντεύει νὰ ἐξαντληθῇ κι' ἴσως ἀργότερα δὲν θὰ βρισκότες. Κι' εἶναι πραγματικῶς πολὺτιμο βιβλίο. Σ' ὅσους ἐπρόφθασαν ἢ θὰ προφθάσουν νὰ τὸ πάρουν μὲ 40 δραχμὲς—ἢ δρ. 55 δεμένο—ὁ κ. Μινώτος τοὺς συσταίνει νὰ τὸ φιλάνε καλὰ στὴ βιβλιοθήκη τους, γιὰ τὴν μακρὰν χρόνιαν δὲν θὰ τὸ δίνουν οὔτε γιὰ χίλιες δραχμὲς.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Νέα Ψευδώνυμα: 'Ανυπόφορος Γκάγκστερ, κ. (Κ). 'Αρης, ἀ. (ΚΝ). Μορφεύς, ἀ. (ΚΛ). Γκιόρκ, ἀ. (ΓΦ). 'Ιφιγένεια, κ. (ΝΠ). Μπουμπούλ, ἀ. (ΓΡ). Παράσιτος, ἀ. (ΣΛ). Μυστήριος, ἀ. (ΑΣ). Φραγγεστάιν, ἀ. (ΑΣ). 'Ανυπότακτο Ναυτάκι, κ. (ΚΚ).

'Ανανεώσεις Ψευδωνύμων: Αἰγαιοπελαγίτης, ἀ.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: **Ἀγγλὴν** (τὸ κομμάτι σου θὰ τὸ διαβάσω μὲ τὴ σειρά του καὶ θὰ ἔχω ὑπ' ὄψιν κι' ὅσα μου γράφεις γι' αὐτό· ἀπὸ πῆρες Ἀ' Βραβεῖο στὶς λύσεις, δὲν θὰ μοῦ στείλῃς νὰ δημοσιεύω τὴ φωτογραφία σου; καὶ τὰ δυὸ μου μυθιστορήματα θὰ τελειώσουν μαζὶ σὲ τέλος τοῦ χρόνου μου) **Γεώργιον Μερκατάνην** (οἱ λύσεις δεκτές· τὰ δικαιώματα συμμετοχῆς μπορεῖς νὰ τὰ στείλῃς καὶ μαζεμένα· εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια) **'Ελπιδοφόρον** (τὸ ποίημά σου πολὺ ἀτεχνό καὶ τὸ ἀνέκδοτό σου, ἀν καὶ νόστιμο, ἀκατάλληλο, γιὰ τὴν παρουσίαν τοῦ ἀπέναντι τοῦ Γάλλου σου τὰ ἔκριναν ἐδῶ γιὰ τὴν ἦσαν γραμμένα μέσα σὲ γράμμα σου· ἀν μοῦ στείλῃς ἄλλα, νὰ τὰ γράψῃς χωριστά) **Σκλαβωμένη Δωδεκάνησον** (θὰ εἶδες τὴν ἐγκρίσιν περιμένω) **Πασχαλιὰν τῆς 'Ανδρου** (πάλι 'Ασκήσεις; μὰ σὺ εἶπα, μοῦ φαίνεται, νὰ μὴ στέλνῃς

πιά· ἡ προθεσμία ἔχει λήξει πρὸ πολλοῦ καὶ μόνο ἀπὸ ἰδίᾳ προκήρυξη νέου Διαγωνισμοῦ 'Ασκήσεων θὰ μοῦ στείλῃς) **Κόμματα φὸν Σπέε** (λυόχαρτο ἔστειλα· τώρα ἔχω ὑπόλοιπο στὴ διάθεσή σου δραχμὲς 41) **Συρκοῦφ** (ἐξέτελας τις παραγγέλεις τοῦ γράμματός σου· χαίρω πού σοῦ ἔγραψε ὁ **Ρ. Τ.**) **'Αττὲ Ἰράμ** (φυλλάδιο 220 ἔστειλα· τὸ κομμάτι σου θὰ τὸ διαβάσω) **'Αϊνστάϊν** (δὲν πειράζει, θὰ μοῦ γράψῃς μετὰ τοὺς διαγωνισμούς· γιὰ τὴ Μ. 'Αγγεῖα θὰ δώσῃς ἀκόμα λεπτὰ 80) **Λευκὴν Καμέλιαν, Δόνην 'Αλόνη** κτλ. κτλ. **Εἰς ὅσας** ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν 30 Μαΐου θάπαντήσω σὲ ἐρχόμενον.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 288ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου δεκταὶ μέχρι τῆς 10 Αὐγούστου.

326 Δεξιόγραφος

'Ανήμερο θυριό,
Μάντη κοντὰ του βάζω,
Καὶ ἦρωα ξακουστὸ
Τῆς Σπάρτης παρουσιάζω.
Γαλανομάρτα

327. Στοιχειώγραφος

'Εγὼ ἀντηχῶ στὴ λύπη.
Στὴ συμφορὰ, στὸν πόνο...
Μὰ τὰρχικὸ ὅταν λείπῃ,
Μεγάλο ποταμὸ
Μονάχα φανερώνω.

'Ηλέκτρα

328. Διπλοῦς Μεταγραμματισμός
Κάτοικος τῆς 'Ανατολῆς
Θὰ γίνῃ χώρας ἄλλης,
Λάμψδ' ἀντὶ Γιώτα ἂν βάλῃς.

Μὰ Σίγμα ἂν τὸ κανε κανεῖς,
Θάχαμε νὰ πλυθοῦμε
Καὶ νὰ ξελεκισθοῦμε.

'Ηλέκτρα

329. Αἵνιγμα

Λάμπει στὸν οὐρανὸ
Τὸ ἀρσενικὸ μου.
Χώρα στὸ 'Ελληνικὸ
Τὸ θηλυκὸ μου.
Στοιχεῖο χημικὸ

Τὸ οὐδέτερό μου.

Γαλανομάρτα

330. Δικτυωτὸν

* * * * * = Μυθοποιός
* * * * * = Πρόσωπ. τῆς Π. Γραφῆς
* * * * * = 'Απολυτήριον, δίπλωμα.
* * * * * = 'Ακόλουθος τοῦ Διονύσου
Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

[σου]

Μελαγχολικὸς 'Ονειροπόλος

331. Κρυπτογραφικόν

123456783590 = 'Ηρως ἀθηναῖος
280064 = Ζῶων ἐξωτικόν.
3453131 = Πόλις τῆς 'Ελλάδος.
341190 = Μέρος τοῦ προσώπου.
5125121 = Τόπος ὑποχθόνιος,
62360 = Τέσμα, φραγμός.
7627314 = Σοφιστής.
8294 = 'Αρχαῖος θεός.
92390 = 'Αστερισμός.
034592 = 'Ομηρικὸς βασιλεὺς.

Σίφουνας ('Αλκίης Θαλασσινός)

332—336. Μαγικὸν Γράμμα

Τὴ ἀνταλλαγὴν ἐνὸς γράμματος εἰς ἐκάστην τῶν κάτωθι λέξεων πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν, ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις.
'Ηραῖον, ὀπός, 'Ισις, Σύρος, Μῆλος.
Σίφουνας

337. 'Ακροστιχὶς ἐξ 'Αντιθέτων
Νὰ εὐρεθοῦν ἀντίθετα τῶν κάτωθι λέξεων, τοιαῦτα, ὥστε τὰρχικὰ τῶν νάποτελοῦν ἀρχαῖον ἥρωα:
γέννησις, νίκη, φῶς, ἀφθονία, ξηρασία, μαλακός.

Μελαγχολικὸς 'Ονειροπόλος

338. 'Ελλειπασύμφωνον

ἠο-ειον-ειημ

Σίφουνας

339. Γεῖφος

ον	Ο	ΟΟΟΟ	
ον	ον	Ο Ο	Ο
ελ	ε	ΟΟΟΟ	ΟΟΟ
ον	ον	Ο Ο	Ο
ον	ον	Ο	ΟΟΟΟ

Μελαγχολικὸς 'Ονειροπόλος

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. 'Ασκήσεων τοῦ φύλλ. 13

126. Κομπόστα (κόμπος, τά). — 127. 'Αταξία (α, τὰ, ξι, α). — 128. Σόμπα-ρόμπα. — 129. 'Ιωνᾶς-Ἰάσων.

130. Π Ε Κ Ι Ν Ο Ν Ν Ο Σ (Δα-Σ Υ Γ Γ Ρ Ο Σ νός, ρανίς, Γ Ε Ρ Α Ν Ο Σ νός, ὄρνις, Λ Α Β Α Ρ Ο Ν νός, ὄρνις, Ρ Α Μ Ν Ο Υ Σ Σάρος). 132. Σ Ι Κ Ε Δ Ι Α 136. Διὰ τοῦ Σ: Σύρος

δομή, ἄσματος, Σκύρος, ἄσμα. — 137-141. 'Ὤκεανός, θάλασσα, πέλαγος, ποταμός, τέναγος. — 142. Νοῦς ἐστὶν ὁ διακοσμήσας τὰ πάντα. — 143. 'Αν ἔχῃς τύχη διάβαινε (ἀ, ναί, χ' εἰς τι, χί δι' ἂν ἐ).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

[ΔΘ' — 355]

Στὸ Ζωολογικὸ Μουσεῖο: 'Η Νεφερίτι: "Ἀχ! καλέ, εὐλινη φάλαινα! καὶ ἡ Μπιάνκα Σορέλλι: Μὰ πῶς θὰ πλέῃ, καυμένη; ..

ΣΚΥΡΙΑΝΟΠΟΓΛΟ—Γέρος τοῦ Μωριᾶ

[ΔΘ' — 356]

Πρωτοπαίοντας στὴ «Διάπλαση» χαίρετ' ὅλους-ὅλες, ἱδιαίτως **Ξεσπα-θωτήν. ΑΠΟΛΛΩΝ ΤΟΥ ΜΠΕΔΒΕΝΤΕΡΕ**

[ΔΘ' — 357]

Προσεχῶς ἰδρύεται ὁ «Σύλλογος τῶν Διασημοτήτων».

[ΔΘ' — 358]

Ζακυνθινούλα, ἔλαβα, εὐχαριστῶ πε-ριμένω γράμμα. Τρελλοπαρέα, εὐχαριστῶ. **'Ισις**

[ΔΘ' — 359]

Αὐτὰλλὰσω Μικρὰ Μυστικὰ. Γράφατε: 'Ομήρου 10, Κηφισοῖα. — Α' Τ' Ν Σ Τ Α' Τ' Ν

[ΔΘ' — 360]

Α' ΘΗΝΑΤ' ΚΗ ΣΥΝΤΡΟΦ Α
Σκοποί: Ξεσπάθωμα, διαγωνισμοί, ἀποκαλύψεις, φιλικαὶ συγκεντρώσεις. Πρόεδρος: Ταρταρίνος τῆς Ταρρασκώνης. Ἐπὶ τῶν ἀποκαλύψεων: Αἰγαιοπελαγίτης. Ἐπὶ τοῦ ξεσπάθωματος: 'Απόλλων τοῦ Μπεδβεντέρ. Ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν: Μπούλ-Μπούλ. Ἐπὶ τῶν σχέσεων: Ταγγούζερ. Ἐπὶ τῶν φιλικῶν συγκεντρώσεων καὶ ἐορτῶν: Φραγγεστάιν. Γραμματεὺς: Μυστήριος. Ἄπλᾶ μέλη: 'Ιφιγένεια, Γκιόρκ, Παράσιτος.

[ΔΘ' — 361]

Γελαστὲ 'Αντιπλοίαρχε, εἶσαι ἀλήθεια Γελαστός ἢ φέρεῖς κατ' εὐφημισμὸν τὸ ψευδώνυμο σου; **Μόννα-Αἰζα, Μαῖμουδίζα**